

Uitgegeven door de
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STRUEFLAND

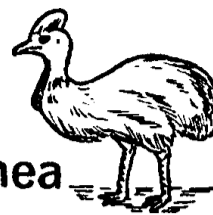
Redactie
en
Administratie
Oranjestad, Loods 13
Telefoon 171

Agenten te Hoit. - Binnen:
Mevr. Leuvenburgh, p.a.
Bloemenhandel „Ivonne“
Agent te Har.: Bakkerij
„Strain“
Agent te Manokwar.:
Hr. Lontho

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO. 174

ZATERDAG 30 JULI 1960

Abonn. prijs f 16,- per maand f 16,- per kwartaal bij vooruitbet.
Postabonnementen f 6,50,- per maand f 17,50 per kwartaal
Advertentie tarieven f 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm.) f 0,36 per mm.
Familieberichten f 0,32 per mm.

Meer UNO-troepen in Kongo nodig

De militaire toestand in Kongo is nog steeds niet volkomen gestabiliseerd. Zowel UNO-deskundigen als de Kongolese regering zijn van mening dat er meer buitenlandse troepen nodig zijn, dan zelfs in tweede instantie was voorzien. De Belgische minister van justitie heeft bijzonderheden bekend gemaakt over de door de Kongolese muiters bedreven wandaden.

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, Dag Hammarskjöld heeft zich op de eerste dag van zijn bezoek aan Kongo vooral bezig gehouden met de problemen rond de sterkte van de UNO-troepen.

De UNO-vertegenwoordigers in Leopoldstad menen, dat de UNO-troepenmacht nog flink moet worden vermeerderd, zelfs tot boven het cijfer van ongeveer 12.000 man dat men tot dusverre voor voldoende had gehouden.

Ook de Kongolese premier Loemoemba heeft dringend om meer UNO-troepen gevraagd. Hij heeft hierbij tevens zijn eis voor de onmiddellijke terugtrekking van de Belgische troepen herhaald. Loemoemba die in New York sprak, zei een dringend verzoek van zijn minister van Justitie te hebben ontvangen om onmiddellijke troepenverzoeken van de Verenigde Staten of andere landen om de situatie te redden. Het telegram van de Kongolese minister zei, dat 109 Kongolese militairen zijn gedood door Belgische troepen in Katanga. Premier Loemoemba zei, dat hij een copie van het telegram aan de secretaris-generaal Hammarskjöld die momenteel in Leopoldstad is, had gezonden.

Hij voegde hieraan toe dat hij meerdere berichten had gehad inzake gevechten in Luluaburg en andere steden. Hij beschuldigde de UNO troepen ervan de Kongolese militairen te ontwapenen doch de Belgische troepen in het bezit van hun wapens te laten. Loemoemba verklaarde: "Ik sta er op dat de Belgische troepen zullen worden teruggetrokken van Kongo, anders zal mijn volk, op het eind van zijn geduld in opstand komen tegen de Belgen en dan kunnen slachtingen het gevolg zijn."

De Belgische minister van Defensie verklaarde dat het Belgische leger nog steeds noodkreten ontvangen van Europeanen die in Kongo in de val zitten.

Parmesta weer actief

In Indonesië heeft voor het eerst weer een grote rebellenactie van de Parmesta plaats gehad bij Manado in Noord Celebes. Indonesische legerrapporten melden, dat de rebellen tenminste twee mensen doodden, enkele huizen verbrandden en verscheidene gijzelaars meenamen. De regeringstroepen waren drie uur lang in gevecht met de rebellen doch er zijn geen gewonden gemeld.

De rebellen opereren voor het grootste deel in de streek van Paloppo in het centrale gebied van Celebes, waar de legertroepen de Darul Islam leider Kahar Muzakar achtervolgen.

Familie Romainum bracht zelf gelden bijeen

Voor studie van

Willem R. in Nederland

Zoals gemeld slaagden enige tijd geleden twee Papoea jongens te Zutphen in Nederland voor de eindexamens HBS. Een van hen, Willem Romainum is de zoon van de voorzitter van de Algemene Synode van de Evangelisch Christelijke Kerk Ds Romainum. Deze deelde ons desgevraagd mede, dat de kosten voor verblijf en studie in Nederland tot op heden geheel door de familie Romainum te Biak en Hollandia werden betaald. Dit in tegenstelling tot een aantal andere jongeren die op kosten van het gezinsstudiefonds in Nederland studeerden.

WANDADEN

De minister van Justitie vertelde journalisten op een persconferentie, dat tenminste driehonderd blanke vrouwen zijn verkracht door Kongolese muiters. Het grootste deel der verkrachtingen hadden plaats gevonden onder bedreiging en in bijzijn van kinderen. De minister voegde hier aan toe dat tien mensen door vuurwapenen werden gewond, een door brand en drie door steniging. De minister is hoofd van de commissie die door de Belgen is ingesteld voor een onderzoek naar de wrede daden van de Kongolese muiters.

Smaldeel 5 blijft dertien dagen in Biak

Onvoorzien omstandigheden voorbehouden zal het Smaldeel V in de maand augustus de volgende plaatsen in Nieuw Guinea bezoeken:

- 2 — 5 augustus — Hollandia
- 6 — 19 augustus — Biak
- 20 — 23 augustus — Manokwari
- 27 — 30 augustus — Sorong.

De tussen liggende dagen zullen benut worden voor de normale routineoefeningen van het Smaldeel in de wateren rond Nederlands Nieuw Guinea.

NNGPM blijft in Sorong

—Van onze Correspondent

Wij vernamen van de zijde van de N.V. Nederlandsche Nieuw Guinea Petroleum Maatschappij dat de onderhandelingen over overname van het gehele bedrijf in Nederlands Nieuw-Guinea, welke geruime tijd hebben geduurd, thans afgesloten zijn. De Australische combinatie, die als geïnteresseerde optrad, zal het bedrijf niet overnemen.

De N.N.G.P.M. zal haar werkzaamheden zelf voortzetten, zij het op meer beperkte schaal dan voorheen geschiedde.

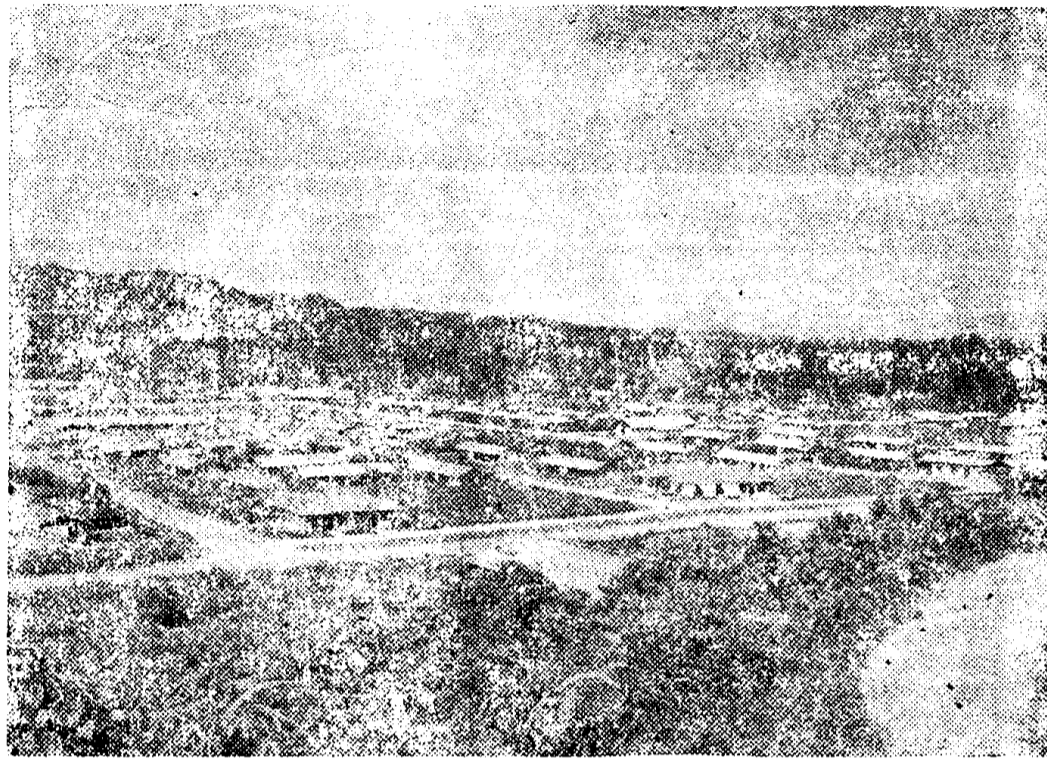
De reis van Willem Romainum van Nieuw Guinea naar Nederland werd betaald door het Gouvernement.

Willem Romainum volgde na de P.M.S. één jaar de theorielessen van de Opleidingschool voor Inboemse Bestuursambtenaren te Hollandia Binnen [Osiba] en deed toen een jaar bestuurspraktijk op, in het gebied van de Wisselmeren.

Daar vernam hij dat een aantal van zijn leeftijdgenoten naar Nederland werd uitgezonden en hij vroeg aan zijn vader of hij ook niet tot die gelukkigen kon behoren. Deze schreef naar zijn familie op Biak of men er daar iets voor voelde, om de gelden voor uitzending bijeen te brengen. De familieleden reageerden spontaan: de een gaf geld de ander gaf producten in natura en zo kwam ieder jaar de benodigde som van meer dan f 2000,- bijeen.

In 1956 kwam Willem op het Baudartius Lyceum te Zutphen.

Hij woonde bij een boerenfamilie in huis, dicht bij de stad. Vier jaar later deed hij eindexamen. Niet alleen hij zelf maar vooral ook zijn familie verdienen een compliment, lijkt ons.

Dit is de Gouvernements-nederzetting "Remoe" te Sorong, die werd gebouwd, toen nog niet bekend was, dat de NNGPM een groot deel van haar bedrijf zou liquideren.

De commandanten van het smaldeel

Het Smaldeel V staat onder commando van commandeur A.P. Ferwerda. Hr. Ms. "Karel Doorman": Kapitein ter zee A.J. Marcus.

Hr. Ms. "Limburg": Kapitein-luitenant ter zee V.R.Y. Winkelman

Hr. Ms. "Groningen": Kapitein-luitenant ter zee C.E. Wolderling

Squadron 2: Luitenant ter zee vlieger der 1e klasse Jhr. A.W. van den Brandeler.

Squadron 860: Luitenant ter zee vlieger der 1e klasse W.F. van den Heuvel.

Aan het Smaldeel is toegevoegd: tanker "Mijdrecht": Gezagvoerder A. Meerman.

Tevens zal binnenliggen als "host-schip B-jager Hr. Ms. "Piet Hein" commandant, Kapitein-luitenant ter zee J.J. van Delden.

Maandag straaljagers boven Hollandia

Reeds eerder berichtten, wij dat de mogelijkheid bestond, dat het Smaldeel Vijf zijn komst te Hollandia zou aankondigen doormiddel van overvliegende straaljagers. Nu vernemen wij tot ons genoegen het volgende:

Het ligt in het voornemen van de Commandant van het Smaldeel Vijf, om op maandag 1 augustus a.s. een zogenaamde "fly pass" over Hollandia te doen plaats vinden, als voorbode voor het binnenlopen van het Smaldeel te Hollandia op dinsdag 2 augustus.

Om ongeveer 09.45 uur plaatselijke tijd, zal een aantal Avenger onderzeeboot-bestrijdingsvliegtuigen overvliegen, terwijl daarna om ongeveer 10.00 uur een formatie Avengers, gevolgd door Seahawk-straaljagers over Hollandia zal vliegen.

Groeten uit
Nieuw Guinea

De Hollandische tekenaar L. Baier, heeft zich door de komst van de "Smaldeel Deoruan" laten inspireren tot een paar geestige tekeningen, die in briefvorm zijn uitgegeven. Zoals U hierboven kunt zien, verwacht hij een intensieve ruilhandel tussen de opvarenden en de bevolking.

Blak krijgt nieuwe betonnen steiger

Over drie maanden zal in Biak worden begonnen met de bouw van een nieuwe betonnen steiger ter vervanging van de bestaande vervallen houten aanlegplaats. De totale lengte zal 234 meter bedragen.

Na het gereedkomen hiervan zullen twee schepen tegelijk kunnen aanleggen, namelijk een Nederland-boat van 12.000 ton en een KPM-schip van 4.000 ton, terwijl nog ruimte overblijft voor het meren van twee kleine gouvernementssvaartuigen.

Ook een nieuw 14 meter lang bunkerhoofd is in de plannen opgenomen, waardoor in de nabije toekomst tankschepen van 13.000 ton hier een losplaats kunnen vinden. Het gehele project, dat in drie fasen wordt uitgevoerd door de N.V. Hollandse Beton Maatschappij, zal over ongeveer 2½ jaar gereed zijn.

De nieuwe steiger, waarvan het ontwerp afkomstig is van de Dienst van Openbare Werken, is geprojecteerd op de plaats van de bestaande houten steiger.

Het gevolg is dat het werk in etappes moet worden uitgevoerd, waarbij naarmate het werk aan de nieuwe steiger vordert, gedeelten van de oude aanlegplaats verdwijnen.

Het nieuwe bouwwerk zal rusten op 353 stalen palen, waarvan de langsten ongeveer 22 meter zullen zijn. Het geheel krijgt een verbinding met het vasteland door middel van 5 betonnen aanloopsteigers.

Het ligt voorts in de bedoeling om na het gereedkomen van de steiger naast de bestaande havenloods een tweede loods van gelijke afmetingen te bouwen.

Er zal voorzien worden in een ruimte voor open opslag in afmetingen van 20 X 70 meter.

Glaasje: "Wat zeg jij wel van het bezoek van de Karel Doorman?"

Flesje: "Daar neemt men mijn dopje voor af."

[4e pr. Mevr. Zwart-Höweler].

Ch. Stoffels naar Nederland vertrokken

Uit het leven van een ambtenaar van Financien

De heer Ch. Stoffels, ambtenaar bij de Dienst van Financien is dezer dagen met zijn gezin naar Nederland vertrokken om daar na een verblijf van 32 jaar in de tropen, van zijn pensioen te gaan genieten. Nogma van die 32 jaar heeft hij in Nieuw Guinea gewerkt steeds bij de Dienst van Financien, met standplaats Hollandia, maar met vele inspectiereizen door geheel Nieuw Guinea.

Toen hij in 1951 te Hollandia aankwam als hoofd van de Afdeling Computabiliteit en Landskassen, was de eerste taak die hem ten deel viel, om samen met de toenmalige Directeur van Financien, de heer Vis, de quonset in Mar aan te dwellen, die de Dienst van Financien als kantoorruimte had toegewezen gekregen. Het bleef echter gelukkig niet bij dweilen, ook al heeft het kantoor van de heer Stoffels vaak van onderkomen gewisseld.

MEER WERK

De werkzaamheden van de Dienst zijn sterk toegenomen sinds die begintijd, aldus de heer Stoffels. Het totaal van de Nieuw Guinea begroting belooft nu dan ook twee maal het bedrag van de begroting 1950. Bovendien zijn de overheidsuitgaven veelzijdiger geworden, hetgeen uiteraard de taak van het administratief apparaat heeft verzaard.

Anderzijds is de taak van "Financien" in bepaalde opzichten ook verlicht doordat het particuliere betalingsverkeer meer en meer gebruik kon maken van particuliere bank faciliteiten.

Voordat de Nederlandse Handel Maatschappij zich in Nieuw Guinea vestigde, liepen alle betalingen, ook die van particulieren, via de landskassen. Op plaatsen waar nog geen NIM kantoor bestaat, vervullen de landskassen deze taak nog. De vestiging van het NIM kantoor te Blak betekent dan ook een grote vooruitgang en verlicht het overheidsapparaat in niet geringe mate.

Desalniettemin blijft de omzet van de landskassen stijgen. Per maand wordt er nu een bedrag van ongeveer 20 tot 25 miljoen gulden omzet. Dit levert voor de administratie ongeveer 10.000 posten op die per maand geboekt moeten worden en iedere maand moet de zaak kloppen.

Gezien het arbeidsintensieve karakter van de werkzaamheden bij de Dienst

van Financien, voorzag de heer Stoffels een gebrek aan personeel, vooral wanneer te zijner tijd het middelbare Nederlandse personeel zou vertrekken.

In toenemende mate zal een beroep gedaan moeten worden op afgestudeerden van de PMS-sen, meende hij.

De heer Stoffels heeft veel in Nieuw Guinea gereisd, teneinde de landskassen en de kantoren van Financien buiten Hollandia te inspecteren. Aanvankelijk ressorteerden de landskassen rechtstreeks onder de Dienst van Financien te Hollandia, maar sinds enige jaren is dit centraal apparaat opgesplitst in een vijftal kantoren van Financien, die ieder een aantal landskassen onder zich hebben.

PERIODE

De heer Stoffels gaat naar Nederland en verwacht dat hij daarmee voorgoed afscheid neemt van de Tropen. De overgang zal niet meevallen zo meende hij en hij vergeleek al bij voorbaat het flat-

je, waar hij misschien in terecht zou komen, met de woning en de tuin en het uitzicht in Noordwijk waar hij tot op heden woonde.

Hij was destijds de eerste bewoner van Dok 5. Dit afscheid is tevens een afscheid van een periode in zijn leven, aldus de heer Stoffels. Ik ben 52 jaar in de tropen geweest en heb daar nooit spijt van gehad. Maar dat is nu voorbij.

Mevrouw Stoffels, wier familie in Ambon woont, rekent er op dat ze die nu wel nooit meer zal zien.

SUMATRA

Als 22-jarige ging de heer Stoffels naar Indië als employé van de Atjehse Handelsmaatschappij te Kota Radja. Tot

Vervolg op pag. 4

BLIKSEM BEZOEK AAN SORONG

Zondagmorgen 25 dezer arriveerden te Sorong per "Grumman" vliegtuig de Directeur van Binnenlandse Zaken, A. Boendermaker, de Gouvernementssecretaris, Mr. A. Loosjes en de waarnemend Resident, Dr. W.J.H. Kouwenhoven.

Reeds in de ochtend van de volgende dag vertrok het gezelschap weer.

Daar er reeds verscheidene bezoeken zijn aangebracht in het secretariaat - programma t.g.v. het bezoek van het Smaaldeel 5 aan Hollandia, drukken wij hieronder opnieuw af:

Agenda voor het bezoek van Smaaldeel vijf aan Hollandia

DINSDAG 2 AUGUSTUS 1960

—Plaats—	—Tijd—	
Sentani/Stad	13.30 — 18.30	Rondrit en zwemmen: 250 man
APO-kamp	15.30 — 18.00	Tennis Hollandia — Smaaldeel
Noordwijk	15.40 — 16.50	Voetbal Blijsciteamvooi met de officieren Doorman I, Doorman II
Noordwijk	16.55 — 18.00	Groningen en Limburg I - Piet Hein en Zeemacht- I VHO, VBH
Kloofkamp	16.00 — 17.00	Waterpolo 1e groep [3 teams]
Baai	14.30 — 17.00	Zaterdagwedstrijden: Vrijheidsklasse, S'ernklasse ^e Whaleboten.
Havenloods	19.00 — 23.30	Volleybaltournooi Hollandia — Smaaldeel op 6 velden
VLN	20.30 —	Toneel/cabaret Veteranen Legioen
Kloofkamp	20.30	Dansavond O.O. Hollandia voor 40 onderofficieren

WOENSDAG 3 AUGUSTUS 1960

Mar. Kazerne Holl.	09.00 — 13.00	geweerschieten 1e groep [4 teams]
Mar. Kazerne Hollandia	09.00 — 13.00	pistoolschieten 1e groep [4 teams]
Stad/Sentani	07.30 — 12.30	rondrit en zwemmen 250 man
Stad/Sentani	13.30 — 18.30	rondrit en zwemmen 250 man
Berg en Dal	15.40 — 16.50	Hockey [Hollandia en PHN] - Smaaldeel
Berg en Dal	16.55 — 18.00	Voetbal Hollandia — Smaaldeel
Noordwijk	15.40 — 16.50	Voetbal p.m.
Noordwijk	16.55 — 18.00	Voetbal p.m.
VLN	20.30	Toneel/cabaret Veteranenlegioen 250 man
Havenloods	19.00	Tafeltennistournooi Hollandia — Smaaldeel 10 tafels
Havenloods	20.00	Badmintontournooi Hollandia — Smaaldeel 6 banen
APO-Kamp	16.00	Tenniswedstrijden Hollandia — Smaaldeel
Jachtclub	20.30	Societeitsavond. Alle officieren welkom. Tenu: Lang wit c.q. burger

DONDERDAG 4 AUGUSTUS 1960

Stad/Sentani	07.30 — 12.30	Rondrit en zwemmen 250 man
Stad/Sentani	13.30 — 18.30	Rondrit en zwemmen 250 man
Berg en Dal	15.40 — 16.50	Voetbal
Berg en Dal	16.55 — 18.00	Voetbal Finale bliksemtournooi.
Noordwijk	15.40 — 16.50	Voetbal
Noordwijk	16.55 — 18.00	Voetbal
VLN	20.30	Toneel/cabaret Veteranenlegioen 250 man
Kloofkamp	16.00 — 17.00	Waterpolo 2e groep [4 teams]
't Zeepaardje	20.30	Dansavond 50 korporaals en manschappen
Mar. Kazerne Hollandia	09.00 — 13.00	Geweerschieten 2e groep [4 teams]
Mar. Kazerne Hollandia	09.00 — 13.00	Pistoolschieten 2e groep [4 teams]
Havenloods	20.00	Judowedstrijden
APO-Kamp	15.30	Tenniswedstrijden
Havenloods	20.00	Finale Volleybal tournooi

Aan de schietwedstrijden wordt deelgenomen door teams van de "Karel Doorman", van de "Groningen", de "Limburg", de "Piet Hein", van de te Hollandia gelegerde onderdelen van Marine en Mariniers, van de Algemene Politie en van het Jagersgenootschap.

Wij mogen het U niet verhehlen, maar wij komen iedere maand niet zo riant uit met ons salaris. O nee, wij verzekeren U dat het geheel onze eigen schuld is. Onze werkgever betaalt ons redelijk [gezien onze prestaties] en er is dus geen enkele reden om ons aan te sluiten bij een militante vakvereniging.

Maar wij zitten toch meestal na de twintigste al weer sjort.

Wij leven, dat geven wij toe, [als alle artiesten] zeer verkwistend.

Wij kunnen wel als propere bijverdienskippen gaan houden en U onze eijts versjacheren, maar wij zijn allergisch voor kippeveren.

Wij hebben er daarom wat beters op gevonden.

Zo willen wij een actie gaan voeren onder de titel "Verwen een Vrijbuiters!"

Uw bijdragen zullen, en dat geven wij - doodeerlijk als we [nog] zijn - toe, voor geen enkel idealistisch doel gebruikt worden.

Wij bouwen er geen kabouterhuisje voor, wij willen géén piano [we hebben er trouwens al drie], en we gaan geen heil'ame lectuur verspreiden.

Als U onze noden gelenigd heeft, zullen wij bij Piet Zomerdijk een fijn sigaretje gaan kopen, we zullen ons een lekker biertje laten inschenken [misschien wel twee], en we zullen ons e-clafant gaan vermaken in de hoofdstedelijke dancings en nachtclubs.

Maar daar geen enkel actie het meer zonder prijsvraag kan stellen hebben wij ook iets in die richting gedaan. In onderstaande zinnen hebben wij een aantal plaatsen of streken van Nieuw Guinea zeer ingenieus verborgen.

Aan U de taak om ze er uit te halen. Wat betreft de schrijfwijze op phonetiek hebben wij ons nogal wat vrij [buitertigheden veroorlooft, maar in deze kolom mag het. Als U trouwens, als trouw lezer van ons K'riertje, nog steeds over wat taal- en stijlfouten valt, kunt U beter door [Nieuwenhuys] Uw biezen laten pakken. Vinden wij . . . . Puzzelvrienden opgelet, zoek de verborgen plaatsen:

"Van mij krijg je geen cent, Animärmädel!"

"Wat een leuke rok, Sibylle, riepen, wij enthousiast."

"Waar is je koker nou" klonk het in de Balliem.

"Een bar vak, Facteur" verzuchtte de postbode.

"Dame, rauke is hiero verboden," riep de [Amsterdamse] tramconductor.

"Nog een glas wijn, Amice?"

"Schei uit met dat gesar, Mientje!"

"Met een combi? Accademiici kunnen dat toch niet doen!"

Het is niet eenvoudig geworden, accoord maar stuurt Uw goede oplossingen toch maar in onder het motto "Verwen een Vrijbuiters", en vergeet vooral niet wat geld bij te sluiten. Met een tientje zijn we al meer dan tevreden. Wij willen U ook niet op kosten jagen, maar vrijbuiters - zij zijn in de minderheid - hebben Uw steun nodig. Vooral Uw financiële steun, want morele steun hebben we van onszelf al genoeg. Met innige dank, UW

VRIJBUITER

Overtrokken voortstelling van „Uittocht uit Nieuw Guinea"

"Loos alarm over uittocht uit Nieuw Guinea" schreef de R.K. Volkskrant donderdagmorgen in een bericht "van onze correspondent". Het blad schrijft: berichten over een uittocht van Europeanen uit Nederlands Nieuw Guinea zijn beslist onjuist, zo geeft men in welingelichte kringen in Den Haag te kennen. De Nieuw Guinea Koerier schreef een dezer dagen, dat vrij groot aantal de laatste tijd naar Nederland is vertrokken en het weet dit aan ongerustheid over de ontwikkeling in de Kongo en de zelfbeschikking van de bevolking in Nieuw Guinea. De laatste jaren, zo zegt men in Den Haag, zijn veel van de Indische Nederlanders die na de oorlog met duizenden naar Nieuw Guinea wadde door de autochtone bevolking zullen ren gegaan, naar Nederland vertrokken. Kij horen enthousiaste verhalen van hun familieleden in Nederland over goede toekomstmogelijkheden. Zelf hebben ze dikwijls een bescheiden betrekking waaraan ze vezen dat die later worden bezet. Door de bestaande plannen om de zelfbeschikking te versnellen, proberen steeds meer van die mensen zich in Nederland te vestigen, aldus de Volkskrant. [Het ANP in Den Haag gaf het bewuste artikel uit de Nieuw Guinea Koerier door aan de Nederlandse bladen].

Schrijfster tussen twee ongelukken

Remmen gierden, mensen gilden en even later lag op een warme dag in augustus 1949 een vrouw van middelbare leeftijd op het asfalt van de stad Atlanta in de Verenigde Staten. Zij was dood en hiermede werden de gehele Verenigde Staten in rouw gedompeld, want het slachtoffer van dit auto-ongeluk bleek niemand minder te zijn dan Margaret Mitchell, de meest succesvolle schrijfster van onze tijd.

Margaret Mitchell is de schrijfster van het populaire boek "Gone with the Wind", dat in 1936 verscheen en dat in 1937 de Pulitzerprijs verwiert.

Het was haar eerste boek en het zou het enige blijven. Eigenlijk is deze "best seller" door een toeval ontstaan, terwijl het bovendien niet eens in de bedoeling van de schrijfster lag om haar manuscript uit te geven.

TUSSEN TWEE ONGELUKKEN

Haar succes begon met een auto-ongeval, terwijl haar leven er tevens mee eindigde; dit is de tragedie in het leven van deze unieke schrijfster.

In 1927 kreeg zij een ongeluk, waarbij zij een schedelbasisfractuur en enige versplinterde wervels opliep. Het duurde lang, voordat zij enigszins hersteld was, maar toen zij zover was, dat ze zich op krullen kon voortbewegen, besloot zij in afwachting van haar totale genezing iets te gaan schrijven als tijdsverdrif. Acht jaar werkte zij aan een historisch verhaal, dat in het zuiden van Verenigde Staten speelt ten tijde van de Amerikaanse burgeroorlog. Zij meende, dat er slechts in haar eigen familie belangstelling voor zou bestaan, aangezien men hier nog al veel voor historische voelde. Zo kwam het manuscript slechts in handen van personen uit haar naaste kring.

In 1935 kwam het een uitgever ter ore dat deze vrouw een belanwekkend manuscript bezat en hij toonde dadelijk grote belangstelling. De man heeft er werkelijk voor moeten strijden om het uit haar handen los te krijgen, want

Margaret meende, dat haar boek de toets van de kritiek moeilijk zou kunnen doorstaan. Zij had geen hoge dijk van haar werk en ontkende ten stelligste iets te hebben geschreven! In angst en zelfverwijt wachtte zij tenslotte het verschijnen af.

EEN BOM!

Het boek sloeg in als een bom. De kritici waren een en al lof en het publiek enthousiast. Het gevolg was, dat "Gone with the Wind" vertaald werd in dertig talen, in ruim veertig landen verscheen en er bijna 9 miljoen exemplaren van werden verkocht. Het was de "best seller" van onze tijd. Niemand die dit succes verwacht had en mej. Mitchell wel het minste.

Menige schrijfster of schrijver zou zich na een dergelijk succes laten verleiden een tweede boek te schrijven, maar Margaret niet. Zij zei: "Ik ben van plan nooit meer een boek te schrijven, want nooit meer zou ik zo iets willen mezmaken". Met het laatste deelde zij op alle narigheid die aan het boek vooraf en er mee gepaard ging.

Dertien jaar na het verschijnen van haar succesboek maakte zij weer een auto-ongeluk mee, maar het was tevens het slot van haar leven.

Margaret Mitchell is een unicum in de wereld der literatuur, aangezien zij slechts eenmaal een boek schreef, dat bovendien het boek van onze tijd werd.

"BEST SELLERS"

Niemand had kunnen voorzien, dat het verhaal "Gone with the Wind" een dergelijk succes zou hebben. Schrijvers en uitgevers hebben wel getracht het mysterie van de "best sellers" te doorgronden, maar het is tot op heden niemand mogen gelukken.

Boeken die men een goede kans van slagen gaf, bleken op geen stukken na aan de verwachtingen te voldoen, terwijl verhalen waarvan men weinig hoop had, dikwijls een succes werden.

Wij behoeven maar te denken aan het boek dat oorspronkelijk als reportage

van de hand van Daniël Defoe verscheen op 25 april 1917 en dat de titel droeg "Robinson Crusoe", het leven van een Europees schipbreukeling op een oedewoond eiland. Niemand had enige verwachting van het verhaal, maar... in de loop der tijden werd het vertaald in 60 talen en er werden 34 miljoen exemplaren van uitgegeven. Het werd een "best seller", een boek dat bij het publiek in de smaak viel en dat iedereen wilde lezen.

Het enige boek waarvan meer exemplaren werden verkocht, is de bijbel, het boek der boeken, dat in 678 talen en dialecten is overgezet.

Er is nog een boek, dat een enorm succes oogstte in onze tijd en wel "Kon Tiki", het verhaal van een tocht over de Stille Oceaan op een vlot, door Thor Heyerdahl, waarvan ruim 7 miljoen exemplaren verkocht werden.

De Noorse trilogie van Culbransen bereikte ongeveer 5 miljoen exemplaren, doch de overige boeken blijven daar ver onder.

RAADELS

"Gone with the Wind" is wel het sprekende bewijs van de grilligheid van het literaire lot. De schrijfster behaalde ongewild een enorm succes, terwijl vele schrijvers die eigenlijk werken om succes te krijgen, niet slagen.

Het raadsel van haar succes is nimmer opgelost. Ook over haar leeftijd verkeert men in het onzekere. Geven sommigen 1900 als geboortjaar, anderen noemen 1901 of zelfs 1903. Hoe oud zij was toen zij ging schrijven is even min te zeggen.

Ook over haar privé-leven is weinig bekend. Wat brong haar tot het behandelen van dit gegeven? Beschikte zij over goede bronnen in de vorm van familiepapieren, of is alles uitsluitend fantasie? Het laatste lijkt aannemelijk voor een romanverhaal. Door haar bewondering was ze niet in staat, archieven na te slaan en reizen naar de

te beschrijven plaatsen te ondernemen. Of beschikte zij over de medewerking van anderen?

Margaret Mitchell heeft de wereld voor raadsels geplaatst.

Radioprogramma

Zondag 31 juli 1960 — 30,8 m.

09.00 uur: Programma-overzicht 09.03 uur: R.K. Studiendienst 09.20 uur: Zondagochtendklanken. Hermans Hagestedt en zijn orkest; S.d. Hammeton en Bernard Drukker, Hammondorgel. 10.00 uur: Hilde Gudden, sopraan, zingt Vlaamse opzettelijke liederen. 10.20 uur: Vioolconcert nr 2 in f. gr. op 50 [Beethoven] door Theo Olof en Herman Krebbers [viool] en het Residentie Orkest olv. Willem van Otterloo. 10.30 uur: Nieuw op 45-toeren. 11.15 uur: Balletmuziek uit "Silvia" [Delibes]; Parijs Conservatorium Orkest olv Roger Desrochers. 11.30 uur: "Portrait van Maignet" door Helge C. Koel. 11.47 uur: "Bloemen van Hawaii". 12.00 uur: Klok 12.01 uur: Internationaal Carillon Concours te Hilversum [Holland Festival]. 12.22 uur: Paulus en Petrus het vispartij, een verhaal voor de jeugd van en door Jean Delicia [deel 16] als sluitend kinderliedje. 12.42 uur: Pierre Rassin in zijn Antilliaans Orkest. 13.00 uur: Nieuws. 13.15 uur: Codeliedje herhaling van "De Werwinkel". 14.00 uur: Sluiting. 19.42 m. 19.30 uur: Programma-overzicht 19.35 uur: Protestantse kerkdienst uit Hollandia-Dimpas. 19.39 uur: Muziek van Polka door het Lamoureux Orkest olv. Willem van Otterloo. 19.53 uur: De Drie Jankens, accordeon. 20.00 uur: Haling nieuw, woensverwachting. 20.15 uur: The Bill Holman Octet. 20.30 uur: De Nederlandse Kroniek. 20.45 uur: Dansmuziek Idin, orkest en ensemble. 21.07 uur: Populaire Zondagavond-parade gr. 21.35 uur: 300 jaar Petit & Fritzen, de bekende klokkenmakerij te Aarle Rixtel, door Kees Middelhoff. 21.42 uur: Mouton Gould en zijn orkest. 22.00 uur: Goed Euhbehuizen. 22.04 uur: Over naar Studio x. . . . Bob Meyer presenteert. . . 22.35 uur: Turk Murphy en zijn Jazz-band. 23.00 uur: Sluiting.

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

ONS VERVOLGVERHAAL

Gevaarlijk spel.

De zon scheen, zij hadden de wind in de rug, en reden over het algemeen heuvel afwaarts. Geen wonder dus dat de stemming steeds uitgelatener werd. Toen zij eindelijk tegen de middag naar een plaatsje zochten om te picknicken, waren zij al een flink eind opgeschoten in de richting van Palmerston. Op een schilderachtig plekje met een wijds uitzicht op een wijde vallei en met hun voeten in een ijskoud beekje, begonnen ze aan de meegebrachte boterhammen. "Onthoud de smaak goed, lui", adviseerde Peter die met de financiën belast was, "zulke lekkere dingen krijgen jullie de komende weken niet op brood hoor!" Toen alles op was, vouwde Erik de kaart open en met zijn vieren bogen zij er zich over heen. "Waar is nou die schapenfarm Shefa precies?" informeerde Spriet. Erik wees. "Kijk hier zijn we op het ogenblik. Zie je het Lake Taupo daar in het Noorden? Net ten Noordwesten ervan moeten we zijn. We hebben het beste deel trouwens voorlopig gehad hoor, wat fietsen betreft. Moet je zien hoe de weg hier gaat stijgen. We moeten maar proberen vanmiddag zo gauw mogelijk een lift te krijgen." En zo stonden ze dan even later vurig te zwaaien tegen het aankomend verkeer. "Wat een sleeën", zei Spriet afgunstig.

"Niks voor ons", vond Tom, "wat wij moeten hebben is een fikse grote vrachtwagen waar we allemaal met fiets en al in kunnen. Daar komt een goeie aan. . . Een enorme gesloten vrachtwagen hield piepend een eindje verderop stil. Erik die het eerst de chauffeur had bereikt kwam hijgend naar de achterkant van de wagen rennen: 'n zwijntje joh hij moet helemaal richting Hamilton uit!" Met vereende krachten kregen ze de klep open en hesen de fietsen naar binnen. Nauwlijks waren ze er zelf ingeklauterd of de vrachtwagen zette vaart. "Meesterlijk. . ." begon Erik weer maar zijn stem had al veel van het enthousiasme verloren toen hij om zich heen keek. Op

een paar luchtroosters bovenin, bleek de auto onverlicht te zijn en na het schelle licht buiten zagen ze geen hand voorogen.

Ook rook het er vreemd. . . De chauffeur had zeker haast want zij vlogen de bochten door en rolden van de ene kant naar de andere. "Alle machtig wat een glibberige bende" knorde Tom die was uitgegleden, "wat is dit eigenlijk voor vrachtwagen. . . ?"

Boven het kabaal van de motor, klonk plotseling een vreselijke gil van Spriet:

"O! Bloed, allemaal bloed! En dooie dingen die zwaaien. . . ! Ocooh!"

Wordt vervolgd

DIT IS VAN MIJ

Bertus heeft toch zo'n verdriet, Want hij vindt zijn knikkers niet. Straks kijkt hij omhoog misschien. Dan zal hij het zakje zien, Dat zijn vriendje Kobus Kreeft In de boom gehangen heeft.

Puck de Munter

HET ARABIERTJE

Oh, wat was dat heerlijk met zo'n warme kom soep bij 't vuur te mogen zitten. Na alle angst en ellende, die ze doorstaan hadden, was het of ze van de hel in de hemel geland waren.

Alleen hadden ze nog wel tien van die kommen leeg willen eten! De oude man, die intussen zijn trouwe hond, Djocm, bediend had en nu ook Doka een portie opschepte in een cocosdop, zei plotseling alsof hij hun gedachten raadde: "Een tweede bordje krijgen jullie niet vandaag, want anders zouden jullie je overeten. Ga nu maar gauw slapen. Morgen praten wij wel verder". Hij bracht hen naar een enorme zaal, waardoor een paar grote openingen in de muren, de maan naar binnen scheen. Hij gaf hun wat stro om op te slapen en

Kobus Kreeft uit Puck's leuke gedichtje heeft ons geïnspireerd tot het maken van een paar

VERBODEN DIERENNAMEN.

- 1 De horens van de bok torenden fier op zijn kon.
- 2 "Kembali Bellaue", zei de meneer tegen de chauffeur.
- 3 Ik zei het maar in scherts.
- 4 "Aha, andere leesboekjes", zeiden de kinderen in de klas tegen elkaar.
- 5 Kiki poestte zijn tanden.

Oplossing: 1 boktor, 2 libelle, 3 hert, 4 haan, 5 kip.

man." riep Aleppo. "Kom mee Salmira dan gaan wij de boel verkennen."

Fijn... **FAAM** fantastisch!

Altijd vers!
DOOR CELLOPHAAN VERPAKKING

Tegen inlevering van 75 wikkels Faam snoep—; pepermunt—; en drop rollen bij de N.V. Pacific Import Mij één prachtige Volkeren Atlas cadeau.

„Ik vind Heineken het
lekkerste bier dat er
bestaat...!”

„Dat vind je niet,
dat is zo...!”

Een Radio alleen is niet langer voldoende

Waarschijnlijk bent U in het bezit van een Philips radio-apparaat, waarover U tevreden bent. Dit radioapparaat is aan de achterzijde voorzien van een pickup-opening, welke U misschien niet gebruikt.

Vergroot Uw ontspanningsmogelijkheden met een

„Philips platen wisselaar of platenspeler“

Een platenwisselaar of speler maakt van Uw radio een radiogramfoon. Een electrofoon maakt van Uw Philips radio een stereofonische radiogramfoon.

Laat U alle mogelijkheden eens uitleggen en komt U zelf luisteren bij

„Showroom Beatrix of Electro-Voice“

Philips platen op Philips afspeelapparatuur door een Philips radio geven het sammu van genot.

ORIENT THEATER
vertoont heden 30-7 en morgen 31-7
„THE HANGING TREE“
DE BOOM DER GEHANGENEN

in kleuren.

Met topsterren als Cary Cooper, Maria Shell en Karl Malden.

Mchtig — Groots — Indrukwekkend Uiterst spannend en actief.

Een film van klasse. Een film met nieuwe dramatische hoogtepunten.

Deze film is voorzien van een Nederlandse tekst.

Holl.-Binnen heden 30-7: „SERUAN

DARAH“ met Ahmad Mahmud.

Haven morgen 31-7 matinee: „BELAN-

TARA“ met Normandiah. Aanvang

10-15 uur.

Sentani 31-7: „SERGEANT HASAN“

REX THEATER

Heden 30-7 en zondag 31-7 vertoont

REX de geheel nieuwe sensationele film

in cinemascope en color

„HELL AND HIGH WATER“

met Richard Widmark, Cameron Mit-

chell en Bella Darvi.

Sensatie. Op ieder traject iets anders.

Van Oost naar West, van Noord naar

Zuid. De meest sensationele gebeurte-

nissen, wat U straks op het witte doek

te zien krijgt.

Heden- en morgenavond in REX

Mis deze unieke kans niet.

Spoedig in REX

„NO TIME TO DIE“

met als spelers Victor Mature, Leo Genn

Let op de speeldata.

Verwacht in REX

„HELL'S CROSSROAD“

The thure and fabelous story of Jesse

James.

REX Hollandia-Binnen vertoont op:

Zondag 31-7: „FRANKENSTEIN“

Maandag 1-8: „HELL'S CROSSROAD“

Dinsdag 2-8: „THE MAN ON THE

SHADOW“

ZEEPAARDJE

Heden 't Zeepaardje in huur afgestaan-

Zondag 31 juli Roulette aanv. 13:00 uur

Maandag 1 augustus filmvoorstelling

aanv. 20.30 uur

„ZIJ DIE HET LICHT SCHUWEN“

Dansavond 4 augustus. Uitsluitend toe-

gangkelijk voor leden en genodigden

van het Smaldeel Vijf.

no. 2017

MEDEDELING G.A.D.

Op 2 augustus a.s. zullen de autobussen voor het vervoer van werkers op de normale, in de dienstregeling vermelde tijden rijden.

Om 8 uur zullen extra bussen worden ingezet vanaf toko Makassar naar de kantoren in de dokken en Hollandia-Binnen.

LUCHTPOSTSLUITINGEN IN DE KOMENDE WEEK

Maandag: Merakke - Tanahmerah - Biak [extra 06.30]

Woensdag: Biak - Manokwari - Fak-Fak - Wamena - Lae - Sydney.

Vrijdag: Biak - Manokwari - Sorong Amsterdam-Cs - Djakarta.

Zaterdag: Biak - Manokwari - Sorong Fak Fak - Amsterdam-Cs.

Voor nadere inlichtingen telf. Hla. 114

Op dinsdag 2 augustus zullen de postloketten te Hollandia, Hollandia Noordwijk en Hollandia-Binnen eerst ten 08.30 uur geopend zijn.

AANMELDINGEN LEERLINGEN

— OPENBARE L.T.S. HOLLANDIA —
Maandag 1 augustus in gebouw L.T.S.
Kloofkamp van 8.00 — 11.00 uur.

Vervolg van pag 2

1940 bleef hij in dienst van het particulier bedrijfsleven, waarna hij aangesteld werd als adjunct administrateur van de landschapskas te Kota Radja.

Gedurende de oorlog werd hij geïnterneerd en zodra hij bevrijd was, stelde hij zich weer beschikbaar voor de wederopbouw van het financieel overheidsparaat.

In 1947 werd hij geplaatst te Palembang op Zuid Sumatra en hij bleef daar tot 1950, zij het na de soevereiniteits-overdracht als adviseur van een Indonesisch ambtenaar. Met deze man heb ik bijzonder prettig samengewerkt aldus de heer Stoffels. Hij was kundig en beschaafd en hield evenmin van de politieke branischoppers als ik. Maar toen was het te voorzien dat het mis zou gaan, en daarom kwam ik na mijn verlof in 1950 niet meer naar Indonesië terug. Toen was Nieuw Guinea aan de beurt.

Aan zijn verblijf op Sumatra bevaart de heer Stoffels de prettigste herinneringen. En aan Hollandia? vragen

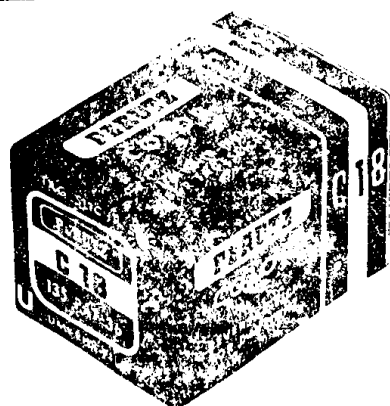
we? Hollandia is een mooie plaats om te zien, is het antwoord, maar als woongebied is het ongemakkelijk vergeleken met Indonesische steden. Je bent te veel aangewezen op gemotoriseerd vervoer. Gezien het enthousiasme en de kundigheid waarmee de heer Stoffels over zijn werk sprak, menen we te mogen aannemen, dat hij straks in Holland ook aan Hollandia prettige herinneringen zal hebben.

GEBOREN:
CYRIL MELVIN ANTHONIUS
A.P. Heeres
M. Heeres-van Hooydonk.

Hollandia, 28 juli 1960
no. 2010

Contactavond Sentifar, woensdag, 3 augustus 1960, aanvang 20.30 uur gebouw Ponne. Toegankelijk voor belangstellenden.
no. 2016

Met ingang van 1 augustus geven wij auto en scooterlessen. Inlichtingen, Hollandia telf. 390 tussen 07.00—14.00 u.
no. 2009

PERUTZ

Omkeerkleurenfilms
(voor dia's) 24 x 36 mm

Dé nieuwe kleurenfilm,
die U beslist proberen
moet.

PERUTZ - óók voor kleurenfoto's - MEESTERLIJK!

VIER GROTE PLUSPUNTEN VAN PERUTZ COLOR FILM

- 1 Grote belichtingsspeelruimte, waardoor spelenderwijs prachtige opnamen worden gemaakt bij elke belichting.
- 2 Zuiver natuurlijke kleuren, die elke nuance tot haar recht doet komen
- 3 Grote scherpte en constante gevoeligheid.
- 4 Prachtige projectie kwaliteit.

De film met de grote belichtingsruimte.

Ook voor zwart/wit ciné-rolfilm en kleinbeeldfilm.

De prijs van deze film is f 15,— voor 36 opnamen inclusief ontwikkel- en teruggzendkosten.

Nieuwe ontdekking der farmakosmetische wetenschap

Dagra Ladyline

vitamine- en hormooncrème

Volmaakte schoonheid en
nieuw leven voor
uw huid - voor U.

Rose voor de dag
Bleu voor de nacht.

Alleenvertegenwoordiging voor Nieuw-Guinea:
Pharmaceutische Handelmaatschappij

Pharma N.V.

DAGRA N.V. DIJLEN, AMSTERDAM